

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 134/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Matejom Oslackým, advokátom, Jarabinková 8E, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 16Sa/15/2025 (predtým Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Sa/89/2021) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 16Sa/15/2025 (predtým Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Sa/89/2021) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 16Sa/15/2025 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **824,72 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu v konaní sp. zn. 16Sa/15/2025

(predtým Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Sa/89/2021) (ďalej aj „napadnuté konanie“). Žiada o priznanie finančného zadosťučinenia 7 000 eur a náhrady trov konania.

2. Uznesením č. k. III. ÚS 134/2026-12 z 26. februára 2026 prijal ústavný súd podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

3. V napadnutom konaní, ktoré začalo 8. novembra 2021 podaním správnej žaloby na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), sa sťažovateľ domáhal odstránenia nečinnosti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad pre dohľad“). Krajský súd uznesením z 22. júla 2022 vyzval sťažovateľa na doplnenie správnej žaloby a na odstránenie jej neúplnosti a nezrozumiteľnosti. Sťažovateľ 22. augusta 2022 doručil súdu sťažnosť proti predmetnému uzneseniu, ktorou súčasne doplnil podanú žalobu. Krajský súd uznesením z 31. marca 2023 sťažnosť zamietol. Následne súd uznesením z 8. apríla 2025 rozhodol o odmietnutí sťažovateľovej žaloby. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“) na základe kasačnej sťažnosti sťažovateľa uznesením z 30. októbra 2025 zrušil uznesenie správneho súdu a vec mu v novembri 2025 vrátil na ďalšie konanie. Správny súd po vrátení veci opäť vo veci rozhodol uznesením z 31. marca 2026, ktorým žalobu sťažovateľa odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou. Proti uzneseniu súdu podal sťažovateľ v apríli 2026 kasačnú sťažnosť.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podľa sťažovateľa napadnuté konanie o správnej žalobe nie je právoplatne skončené ani 50 mesiacov po podaní správnej žaloby. Súd bol nečinný od podania žaloby v novembri 2021 do vydania procesného uznesenia v júli 2022 (8 mesiacov), následne 7 mesiacov rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti procesnému uzneseniu. Ďalších 24 mesiacov uplynulo od zamietnutia sťažnosti sťažovateľa do nezákonného odmietnutia jeho žaloby. Od vrátenia veci z NSS do podania ústavnej sťažnosti uplynuli ďalšie 2 mesiace a súd okrem doručenia zrušujúceho uznesenia nevykonával vo veci žiaden úkon. Postup súdu, ktorý žalobcu vyzval na odstránenie väd žaloby až po takmer 10 mesiacoch od podania žaloby, je prejavom neefektívnosti a nesústreďenej činnosti súdu. Súd vyzval sťažovateľa aj na predloženie oznámenia o výsledku prešetrenia sťažnosti alebo vybavení podnetu prokurátorom, pričom tento podklad už bol v čase vydania procesného uznesenia súčasťou súdneho spisu. Sťažovateľ zastáva názor, že nejde o právne alebo fakticky zložitú vec a neexistuje okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu, keďže na výzvy súdu reagoval riadne a včas. Pre sťažovateľa ide o mimoriadne citlivú záležitosť týkajúcu sa jeho zdravia – nesprávnej evidencie údajov o jeho zdravotnom stave. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd posudzoval administratívne konanie pred správnym orgánom (úradom pre dohľad) a súdne konanie pred správnym súdom ako jeden celok, ako to vyplýva z rozhodovacej praxe ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

IV.

Vyjadrenie správneho súdu

5. Správny súd odkazuje na zaťaženosť vo veci konajúcej zákonnej sudkyne, ktorej boli pridelené aj veci staršie, ako je vec sťažovateľa. Postup v napadnutom konaní ovplyvnila aj zmätočnosť jednotlivých podaní sťažovateľa ako žalobcu, ktorý napriek poučeniu súdu v uznesení z 22. júla 2022 jednoznačne a zrozumiteľne neodstránil vady podania a neuviedol, aký druh správnej žaloby podáva a čoho sa svojím podaním domáha. Túto zmätočnosť napokon uznal aj kasačný súd v uznesení z 30. októbra 2025. Je toho názoru, že pre sťaženie porozumenia podaní sťažovateľa, ktorý skumuloval do jedného podania viacero druhov správnych žalôb a jeho podanie bolo potrebné dodatočne „*dointerpretovať*“ vo vzťahu k ustáleniu obligatórnych náležitostí podania, nedošlo v konaní k zbytočným prietiahom. Ďalšími okolnosťami, ktoré mali zásadný vplyv na rýchlosť konania, sú výrazná personálna poddimenzovanosť súdu (z celkového počtu 44 miest sudcov je aktívnych 34), ako aj počet nerozhodnutých vecí (5 766) prevzatých zo správnych kolégií krajských súdov v Bratislave, v Trnave a Nitre (v júni 2023).

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietiahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikaturu ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietiahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietiahom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikaturou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikaturou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

9. Vo vzťahu k skutkovej a právnej zložitosti veci ústavný súd uvádza, že konanie o správnej žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy predstavuje štandardnú agendu rozhodovania správnych súdov. Prejednávaná vec však bola špecifická tým, že podanie sťažovateľa bolo na viacerých miestach zmätočné (s čím sa stotožnil aj kasačný súd), a v žalobe sťažovateľ identifikoval dva žalobné typy, žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy a možnú žalobu proti rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy. Z tohto dôvodu možno hodnotiť prerokovávanú vec ako skutkovo zložitejšiu.

10. Čo sa týka významu sporu pre sťažovateľa, sťažovateľ zvýrazňoval citlivosť prejednáwanej veci týkajúcej sa nesprávnej evidencie údajov o jeho zdravotnom stave. Z rozhodnutia správneho súdu

sp. zn. BA-7Sa/40/2021 zo 16. októbra 2025 vydaného v inej veci sťažovateľa, ktorá bola právoplatne skončená zamietnutím jeho žaloby, však vyplýva, že zdravotné a osobné údaje sťažovateľa v nemocničnom informačnom systéme boli príslušnou nemocnicou opravené podľa vzoru poskytnutého sťažovateľom (bod 27 uznesenia správneho súdu z 31. marca 2026), čo sponchybňuje existenciu právnej neistoty sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti.

11. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd zistil, že aj sťažovateľ prispel svojím správaním k doterajšej dĺžke napadnutého konania, na čo poukázal aj správny súd.

12. Ústavný súd pripomína, že predpokladom plynulého postupu všeobecného súdu v konaní je predovšetkým podanie perfektného návrhu. Sťažovateľ, ktorý nebol v napadnutom konaní kvalifikovane právne zastúpený až do podania prvej kasačnej sťažnosti, prispel k predĺženiu konania podaním nekvalifikovaného (nezrozumiteľného) návrhu, ktorého nedostatky správny súd odstraňoval výzvou na jeho opravu, resp. doplnenie. V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prieťahov v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02).

13. K samotnému postupu správneho súdu (pôvodne krajského súdu) ústavný súd konštatuje, že krajský súd bol vo veci nečinný hneď po začatí konania, keď až po 8 mesiacoch (v júli 2022) od podania žaloby uznesením vyzval na jej doplnenie, resp. odstránenie jej nedostatkov a následne 7 mesiacov rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa podanej v auguste 2022 proti uvedenému uzneseniu. Po zamietnutí sťažnosti v marci 2023 bol súd nečinný viac ako 2 roky, keď až v apríli 2025 uznesením rozhodol o odmietnutí žaloby. Toto rozhodnutie však kasačný súd zrušil z dôvodu procesného pochybenia správneho súdu, ktorý podanie žalobcu odmietol, aj keď procesné podmienky pre tento postup neboli splnené. Správny súd preto konal neefektívne, keď spôsobil predĺženie konania z dôvodu rozhodovania o dôvodne podanej kasačnej sťažnosti. Po vrátení veci v novembri 2025 správny súd vo veci promptne rozhodol do 4 mesiacov (v marci 2026) odmietnutím žaloby a v súčasnej dobe vykonáva procesné úkony v konaní o kasačnej sťažnosti. Uvedené obdobia nečinnosti a zistenú neefektívnu činnosť správneho súdu ústavný súd hodnotí ako zbytočné prieťahy v napadnutom konaní.

14. Požiadavke sťažovateľa, aby ústavný súd posudzoval administratívne konanie a správne súdne konanie ako jeden celok, nebolo možné vyhovieť, keďže sťažovateľ ako porušovateľa svojich práv označil len správny súd.

15. Vo vzťahu k tvrdeniam o personálnej poddimenzovanosti a zaťažnosti správneho súdu ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezbavujú štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Ani opakované zmeny zákonného sudcu, ktoré spomaľujú konanie z dôvodu, že nový sudca sa musí s vecou oboznámiť, štát nezbavujú jeho povinností týkajúcich sa požiadavky primeranej lehoty (II. ÚS 444/2014). Obranu zákonnej sudkyne, ktorá poukázala na nutnosť rozhodovať prioritné veci a veci, ktoré súdu napadli skôr, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už judikoval, že nesplnenie povinnosti súdu rozhodnúť bez zbytočných prieťahov nemôže stratiť charakter protiprávnosti dôsledným

uplatňovaním pravidla o vybavovaní jednotlivých vecí podľa poradia ich nápadu (III. ÚS 572/2022).

16. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom správneho súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

17. Ústavný súd súčasne prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy správneho súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu), pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa definitívne skončená (z dôvodu sťažovateľom podanej kasačnej sťažnosti, pozn.).

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

19. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať finančné zadost'účinenie 7 000 eur vzhľadom na intenzitu a dobu trvania neoprávneného zásahu do jeho práv.

20. Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

21. Subjektívna nemajetková ujma plynúca zo strádania plynúceho z právnej neistoty predĺžovanej prietáhovým správaním správneho súdu, ktorá by mala byť základom pre záver o vyhovení ústavnej sťažnosti v časti požadovaného finančného zadost'účinenia, nie je podľa názoru ústavného súdu v posudzovanej veci preukázaná. S poukazom na predmet požadovanej súdnej ochrany a záver v bode 10 tohto nálezu, skutkovú zložitosť a čiastočný podiel sťažovateľa na doterajšej dĺžke konania, deklarovanie porušenia práv sťažovateľa predstavuje podľa názoru ústavného súdu dostatočné zavŕšenie poskytnutej ústavnoprávnej ochrany, preto mu požadované primerané finančné zadost'účinenie nepriznal a v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

22. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať náhradu trov konania, trovy konania však nevyčíslil. Ústavný súd preto priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 824,72 eur, ktoré vyplývajú z obsahu spisu.

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu).

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu